

นณณ์ ผาณิตวงศ์ 2555: ลักษณะทางนิเวศและผลกระทบจากการรบกวนของมนุษย์ต่อ
ถิ่นอาศัยของตุ๊กกายเขาวง (*Cyrtodactylus sumonthai* Baeuer, Pauwels & Chanhom, 2002)
ในถ้ำหินปูน บริเวณเขาวง จังหวัดระยอง ปรินญาปรัชญาคุณุฎีบัณฑิต
(วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม) สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิทยาลัยสิ่งแวดล้อม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์วีรยุทธ เล่าหะจินดา, Ph.D. 93 หน้า

การศึกษานิเวศจำเพาะและผลกระทบจากการรบกวนของมนุษย์ในถิ่นอาศัยในถ้ำหินปูนของ
ตุ๊กกายเขาวง (*Cyrtodactylus sumonthai* Bauer, Pauwels & Chanhom, 2002) ดำเนินการในระยะเวลา
1 ปี โดยแบ่งพื้นที่ศึกษาออกเป็น 2 ส่วนคือบริเวณวัดเขาวง ซึ่งมีกิจกรรมของมนุษย์ค่อนข้างมาก และ
ภายใน อุทยานแห่งชาติ เขาชะเมา-เขาวง บริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ ชม.5 (เขาวง) จังหวัด
ระยอง ซึ่งเป็นพื้นที่ถูกรบกวนน้อย การศึกษาพบว่าในกลุ่มประชากรมีตุ๊กกายตัวเต็มวัยมากกว่าตุ๊กกาย
วัยรุ่นและวัยอ่อน โดยตุ๊กกายแต่ละช่วงวัยมีการแบ่งพื้นที่อาศัย คือตัวเต็มวัยชอบอาศัยอยู่ภายในถ้ำและ
ปากถ้ำ วัยรุ่นชอบอาศัยอยู่บริเวณปากถ้ำและเชิงเขา และ วัยอ่อนชอบอาศัยอยู่บริเวณเชิงเขาและริมน้ำ
การศึกษาพบว่าตุ๊กกายชอบอาศัยอยู่บริเวณผนังถ้ำที่มีความขรุขระปานกลาง แต่ไม่ชอบอาศัยอยู่บริเวณ
ที่ผนังถ้ำเรียบหรือขรุขระมาก ส่วนใหญ่แล้วตุ๊กกายจะเกาะอยู่บนก้อนหินหรือผนังถ้ำ แต่ในฤดูฝนที่มี
ต้นไม้ร่วงปกคลุมพื้นที่อาศัยพบตุ๊กกายหากินบนต้นไม้มากขึ้น รวมทั้งเกาะบนกิ่งก้านที่อยู๋ใน
พื้นที่อาศัย การศึกษาพบตุ๊กกายเพศเมียมีไข่ในท้องมากที่สุดในช่วงเดือนกันยายนถึงพฤศจิกายน
ซึ่งเป็นช่วงรอยต่อระหว่างฤดูแล้งและฤดูฝน โดยพบไข่มากที่สุดในช่วงเดือนธันวาคม ไข่ของตุ๊กกาย
เขาวงมีเปลือกแข็ง สีขาว ทรงกลมและไม่ยึดติดกับพื้นผิวที่ใช้วางไข่ เส้นผ่านศูนย์กลางของไข่มี
ค่าเฉลี่ย 13.63 มิลลิเมตร ตุ๊กกายวางไข่เพียงตัวเดียวหรือวางไข่ร่วมกันในช่องไข่ซึ่งมีเศษเปลือกไข่เก่า
ดินและทรายอยู่ พบไข่ส่วนใหญ่อยู่ภายในถ้ำและวางอยู่บนวัสดุ ไข่ของตุ๊กกายใช้เวลา 3-7 เดือน
ในการฟักเป็นตัว มีอัตราการฟักสำเร็จร้อยละ 64.7 การศึกษาการเจริญเติบโตพบว่าตุ๊กกายเพศเมีย
ใช้เวลาประมาณ 2 ปีจึงโตเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ สำหรับกิจกรรมของมนุษย์ในพื้นที่ส่วนใหญ่เกิดขึ้นใน
ช่วงเวลากลางวันจึงไม่มีผลต่อกิจกรรมของตุ๊กกายที่ส่วนใหญ่ออกหากินในเวลากลางคืน แต่การปรับ
สภาพพื้นที่หน้าถ้ำบริเวณวัดเขาวง เป็นลานปูนทำให้พบ ตุ๊กกายวัยอ่อนและวัยรุ่นเป็นสัดส่วนน้อยกว่า
บริเวณอุทยานแห่งชาติ การศึกษาพบว่ากิจกรรมของตุ๊กกายมีความสัมพันธ์ผกผันกับความชื้นสัมพัทธ์
ในอากาศ โดยพบตุ๊กกายมีกิจกรรมน้อยลงในช่วงฤดูฝนคาดว่าเกิดจากการหลบเลี่ยงสัตว์ผู้ล่า
โดยเฉพาะปูหิน และสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ซึ่งมีโอกาสเป็นทั้งผู้ล่าตุ๊กกายขนาดเล็กและเป็น
ผู้แข่งขันที่มีกิจกรรมมากขึ้นในฤดูฝน

ลายมือชื่อนิติศ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก